



IBV

Instituut
voor
Bijbelse
Vorming

Studiegids

2022-2023

Het IBV in een notendop: een deeltijdse driejarige opleiding, op hoger onderwijsniveau, waarbij ook aandacht is voor praktische handvatten en persoonlijke vorming.

Woord Vooraf



Instituut
voor
Bijbelse
Vorming

St. Jansbergsesteenweg 95-97 | 3001 Leuven

Tel. 016/200895

secretariaat@ibvleuven.be

www.ibvleuven.be

Welkom aan het Instituut voor Bijbelse Vorming!

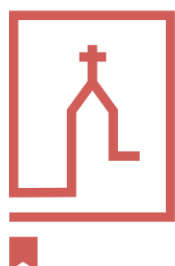
In deze studiegids vinden jullie alle informatie die jullie als student van het IBV moeten weten. Na een korte voorstelling van het IBV als **instituut**, worden in het tweede deel de **opleidingen** in detail besproken. Als je na het lezen van dat hoofdstuk hebt beslist dat het IBV voor jou de juiste weg is, vind je in het volgende hoofdstuk de stappen die je moet doorlopen voor een **inschrijving**. Tenslotte volgt nog een hoofdstuk met allerlei informatie die je nodig hebt om te **studeren aan het IBV**.

Eens student, komen er natuurlijk nog belangrijke documenten op je af: de cursushandleidingen van de verschillende opleidingsonderdelen, de richtlijnen en natuurlijk het onderwijs en examenreglement. Dit alles wordt via onze digitale leeromgeving, het Online Leerplatform of kortweg OLP, met de ingeschreven studenten gedeeld.

Maar alles begint hier, met deze studiegids. Ik hoop dus dat deze gids jullie als (potentiele) studenten goed op weg helpt. Als jullie toch nog met vragen of onduidelijkheden blijven zitten, aarzel niet om mij te contacteren!

Ruth Nivelles – Coördinator IBV

secretariaat@IBVleuven.be



Kerkelijk
Werk



Godsdienst
Onderwijs

Inhoudstafel

Het Instituut voor Bijbelse Vorming	1
1. Missie en Identiteit	1
2. De organisatie van het IBV	1
3. Wie zijn het IBV?	2
De opleidingen aan het IBV	3
Algemene gedeelte	4
Afstudeerrichting Kerkelijk Werk	10
Afstudeerrichting Godsdienstonderwijs	14
Inschrijven aan het IBV	19
1. Voorwaarden voor inschrijving	19
2. Aanmeldingsprocedure	19
3. Studiegelden	20
4. Meeloopdagen	21
Studeren aan het IBV	22
1. Reglementen en documentatie	22
2. Het Online Leerplatform	23
3. Richtlijn studielast en werkstukken	24
4. Lesrooster en Academische kalender	25
5. Vrijstellingen	24
6. Communicatie	26
7. Bibliotheek	26
8. Enkele Huisregels	27



1. MISSIE EN IDENTITEIT

Het Instituut voor Bijbelse Vorming is als vzw opgericht in 2005 met als doel een theologische, praktijkgerichte, deeltijdse opleiding aan te bieden op het niveau van hoger onderwijs. Het IBV is gericht op iedereen die:

- persoonlijk meer achtergrondkennis wil verwerven over bijbel en theologie;
- zich wil bekwamen voor een pastorale, leidinggevende en/of onderwijzende taak in de kerk of gemeente;
- een diploma wil behalen voor het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs.

Het studiepakket van het IBV bestaat uit een gezamenlijk gedeelte en twee afstudeerrichtingen waaruit de student een keuze maakt: Kerkelijk Werk en Godsdienstonderwijs. Zij die de eerste afstudeerrichting volgen, ontvangen een certificaat, wie de afstudeerrichting Godsdienstonderwijs volgt ontvangen hiervoor een diploma. Niets houdt studenten tegen beide afstudeerrichtingen te volgen.

2. DE ORGANISATIE VAN HET IBV

De Onderwijs- en Examencommissie staat in voor het dagelijks bestuur van het IBV en kan via de coördinator bereikt worden.

Voor details over de Raad van bestuur, de Algemene Vergadering, de Onderwijs- en Examencommissie en de Klachten- en Geschillencommissie, zie het Intern Reglement en het Onderwijs- en Examenreglement. Deze documenten zijn via het Online Leerplatform beschikbaar voor alle docenten en studenten.

3. WIE ZIJN HET IBV?

De lesgevers aan het IBV hebben de nodige academische kennis en praktische ervaring in hun vakgebied. De Raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende evangelische denominaties in Vlaanderen. De dagelijkse leiding (onderwijscommissie) is in handen van Gottlieb Blokland (directeur), Ruth Nivelte (coördinator), Albert Walsweer, Anneke van der Kooi en Bernard Vantieghem (representatie ETF).

De identiteit van het IBV is vastgelegd in de geloofsbasis. Lesgevers dienen deze geloofsbasis te onderschrijven en ook aan studenten wordt gevraagd deze theologische grondslag te respecteren.

De opleidingen aan het IBV



Het IBV biedt een driejarige opleiding aan. De opleiding bestaat uit het algemene gedeelte, met daarbij een afstudeerrichting: Kerkelijk Werk of Godsdienstonderwijs. Iedereen volgt dus het algemene gedeelte en kiest daarbij zijn afstudeerrichting.

Op de volgende pagina's wordt per gedeelte gedetailleerd beschreven hoe dit programma in elkaar zit. We beginnen steeds met een [overzicht](#) van de opleidingsonderdelen.

Daarna volgen aantal [doelstellingen](#): wat willen we bereiken? Deze (algemene) doelstellingen worden in de verschillende opleidingsonderdelen ingevuld en vertaald naar kennisdoelstellingen (wat moet ik weten?), vaardigheidsdoelstellingen (wat moet ik kunnen?) en attitudedoelstellingen (hoe moet ik mij opstellen?) Deze staan beschreven in de gedetailleerde cursusbeschrijvingen van het vak zelf.

Dan volgt een [korte beschrijving](#) van de vakken die we aanbieden. In de cursushandleidingen wordt deze informatie verder uitgewerkt. De cursushandleidingen worden aan onze studenten ter beschikking gesteld via het online leerplatform.

7-vakkenpakket PEGO

Het comité PEGO heeft vastgesteld dat mensen die reeds beschikken over een diploma hoger onderwijs én een lerarenopleiding, slechts 7 theologische vakken dienen te volgen. Je kan deze vakken aan het IBV volgen en ontvangt dan een certificaat. Het gaat om vakken uit het algemene gedeelte (zie onder), deze zijn aangegeven met een asterisk.

ALGEMENE GEDEELTE



OVERZICHT:

Het algemene gedeelte wordt in cycli van drie jaar aangeboden. Dat betekent dat elk vak één keer om de drie jaar aan bod komt. Dit academiejaar zitten we in jaar A.

Jaar	Vak	STPNT
A. 2022-2023	Kerkgeschiedenis en Historische Theologie*	3
	Christelijke Geloofsleer*	3
	Wereldgodsdiensten*	3
B. 2023-2024	Cultuur en Maatschappij	3
	Oude Testament*	4
	Hermeneutiek en Bijbelexegese*	2
C. 2024-2025	Filosofie	3
	Nieuwe Testament*	4
	Ethiek*	2
	Subtotaal	27 (9/jaar)
	Studiedag	1/jaar

In deze tabel zijn ook het aantal studiepunten dat een vak beslaat te vinden. Dit drukt uit hoe zwaar een vak is. Hierover staat meer uitleg in het hoofdstuk *Studeren aan het IBV* en het document *Richtlijn studielast*.

Jaarlijks wordt ook een verdiepende studiedag georganiseerd. Deze dagen zijn open voor iedereen; maar studenten die het diploma PEGO LG willen behalen dienen minstens drie keer een studiedag te volgen. Dat brengt hun totaal studiepunten voor het algemene gedeelte naar 10 per jaar.

De lessen van het algemene gedeelte worden op zaterdag gegeven, steeds van 11:15-16:45. Het specifieke lesrooster wordt aan de studenten meegedeeld via het online leerplatform.

DOELSTELLINGEN ALGEMENE GEDEELTE:

- ➔ De student kan teksten interpreteren en vraagstukken bespreken op het niveau van het hoger onderwijs.
- ➔ De student kan reflecteren over theologische, filosofische, ethische en maatschappelijke vraagstukken en daarover een standpunt innemen.
- ➔ De student geeft blijk van kennis van de inhoud van de boeken van het Oude en Nieuwe Testament en heeft inzicht in de samenhang tussen deze boeken.
- ➔ De student kan vraagstukken op het gebied van Bijbelwetenschap bespreken.
- ➔ De student kan de voornaamste begrippen, de systematiek en de Bijbelse oorsprong van de christelijke geloofsleer weergeven.
- ➔ De student kan verschillen in leerstellige opvattingen interpreteren en zelf een standpunt formuleren.
- ➔ De student kan de opvattingen van verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen weergeven en die vergelijken met het christelijk geloof.
- ➔ De student kan de grote lijnen van de kerkgeschiedenis weergeven en theologische vraagstukken uit het verleden en het heden hiermee in verband brengen.
- ➔ De student kan de voornaamste ontwikkelingen, vraagstukken en begrippen van de filosofie weergeven.
- ➔ De student kan de principes van de christelijke ethiek bespreken vanuit een protestants-evangelisch perspectief en toepassen op verschillende situaties.
- ➔ De student kan ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij, vooral op sociaal, religieus en cultureel gebied, interpreteren.
- ➔ De student toont zich open voor nieuwe inzichten en is steeds gemotiveerd tot verdere studie.

KORTE BESCHRIJVING OPLEIDINGSONDERDELEN

KERKGESCHIEDENIS EN HISTORISCHE THEOLOGIE

Studiepunten: 3

Studiejaar A (2022-2023)

Lesgever: Gottlieb Blokland en Aaldert Prins

In deze cursus worden in een overzicht de vier perioden van de kerkgeschiedenis behandeld: het vroege Christendom (het Christendom in de Oudheid), het Christendom in de Middeleeuwen, de Reformatie en het Christendom in de Nieuwe Tijd. De cursus bespreekt de voornaamste gebeurtenissen, personen en ontwikkelingen, die ook voor het begrijpen van de tegenwoordige tijd relevant zijn.

Men bestudeert thuis de aangegeven gedeelten uit de boeken 'Wegen en Dwarswegen' van Niko van den Akker en Peter Nissen en 'Christelijke Theologie' van Alister McGrath. In de lessen focussen we meer op de theologische discussies, verschil in perspectief en controversen.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Nico van den Akker en Peter Nissen. *Wegen en Dwarswegen: Tweeduizend jaar Christendom in hoofdlijnen*. Amsterdam: Boom, 1999.
- ➔ Alister McGrath, *Christelijke Theologie: een introductie*. Kampen: Kok, 1997.

WERELDGODSDIENSTEN

Studiepunten: 3

Studiejaar A (2022-2023)

Lesgever: Wouter Biesbrouck

Deze cursus gaat in op de methodologie van godsdienstwetenschappen en het verschil met de methodologie van missiologie. Er is aandacht voor wereldbeelden, godsbeelden en de rol van rituelen, symbolen en pelgrimages. De cursus biedt ook een algemene inleiding in de vier bekende wereldreligies. Verder is er aandacht voor thema's die de huidige godsdienstige ontwikkelingen helpen te begrijpen, zoals godsdienst, cultuur en macht, syncretisme en fundamentalisme, en sektarisme en religieus extremisme. De geschiedenis en methodiek van de dialoog met niet-christelijke religies wordt belicht.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Pieter Boersema, e.a. *Christenen verkennen andere godsdiensten in West-Europa*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.

CHRISTELIJKE GELOOFSLEER

Studiepunten: 3

Studiejaar A (2022-2023)

Lesgever: Ruth Nivelles

“Christelijke Theologie zoekt de verbinding tussen twee werelden...” (Nullens & Volgers, *Tussen twee werelden*, p. 11). Dat is het uitgangspunt van deze cursus. We gaan in deze cursus op systematische wijze op zoek naar een brug tussen God en mens, tussen geloven en kennen, tussen leer en praktijk.

Daarnaast gaat deze cursus in op de belangrijkste thema's van de christelijke geloofsleer: openbaringsleer, godsleer, christologie, hamartiologie, soteriologie, ecclesiologie, pneumatologie en eschatologie. De aandacht zal in het bijzonder uitgaan naar de bijbelse fundering en de historische ontwikkeling van de verschillende leerstellingen.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Nullens, Patrick, en Raymond Volgers. *Tussen twee werelden: een kennismaking met de christelijke theologie*. Almere: Coconut, 2010.
- ➔ Allister McGrath, *Christelijke Theologie: een introductie*. Kampen: Kok, 1997.

OUDE TESTAMENT

Studiepunten: 4

Studiejaar B (2023-2024)

Lesgever: Raymond R. Hausoul

De cursus biedt een overzicht van de inleidingskwesties van de oudtestamentische Bijbelboeken. Hieronder verstaan we: het ontstaan van de boeken, hun structurele opbouw, theologische hoofdlijnen en literaire benaderingen. Doelstelling is dat de student zijn opgedane kennis in de uitleg van de Bijbeltekst toepast.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Koorevaar, Hendrik J., en Mart-Jan Paul. *Theologie van het Oude Testament: De blijvende boodschap van de Hebreeuwse Bijbel*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.

HERMENEUTIEK EN BIJBELXEGESE

Studiepunten: 2

Studiejaar B (2023-2024)

Lesgever: Gottlieb Blokland

Dit opleidingsonderdeel biedt een inleiding in de hermeneutiek en in de methodiek van de exegese van het Oude en Nieuwe Testament. Daarnaast biedt het een inleiding in het gebruik van het instrumentarium van de Bijbelxegese.

Verplichte Literatuur:

- Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.

CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Studiepunten: 3

Studiejaar B (2023-2024)

Lesgever: Ruth Nivelte

In dit vak wordt de hedendaagse maatschappij onder de loep genomen. We gebruiken het basiswerk van John Stott om *Uitdagingen van deze tijd in Bijbels, evangelisch perspectief te plaatsen*. We gaan na wat sociale betrokkenheid inhoudt voor de kerk en christen in de 21^e eeuw, en of we nog invloed kunnen uitoefenen op de wereld rondom ons.

De lessen bestaan uit een theoretisch gedeelte (met daaraan een theoretisch examen gekoppeld) en een aantal case-studies. De student zal ook één onderwerp kritisch bekijken in een werkstuk.

Verplichte Literatuur:

- John Stott, *Uitdagingen van deze tijd in Bijbels perspectief*. Novapress: Apeldoorn, 1999. (Zij die overweg kunnen met Engels wordt aangeraden de 4^e editie uit 2006 aan te schaffen.)
- Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.

KORTE INLEIDING TOT DE FILOSOFIE

Studiepunten: 3

Studiejaar C (2024-2025)

Lesgever: Luk Sanders

Na een verkenning van het werkerrein van de filosoof, komen de kernmomenten uit de geschiedenis van de westerse wijsbegeerte aan de orde. De cursus is toegespitst op studenten theologie en biedt in die zin niet alleen een inleiding tot de algemene filosofie, maar ook specifiek tot de religieuze filosofie en de godsdienstfilosofie.

Verplichte Literatuur:

- Cursusmateriaal wordt beschikbaar gemaakt via het online leerplatform.

NIEUWE TESTAMENT

Studiepunten: 4

Studiejaar C (2024-2025)

Lesgever: Ralf Lubs

Het vak Nieuwe Testament biedt een totaaloverzicht van het Nieuwe Testament: de literatuur, de context en de theologie van de gelovigen uit de eerste eeuw. Ook moeilijkere onderwerpen, zoals de synoptische kwestie en de authenticiteit van sommige Paulusbrieven komen aan bod. Het belang van de mondelinge cultuur wordt toegelicht. Actuele handvaten worden aangereikt om met het Nieuwe Testament om te gaan in de gemeente vandaag.

Verplichte Literatuur:

- Elwell, Walter, Yarhrough Robert, *In Ontmoeting met het Nieuwe Testament*. Heerenveen: Uitgeverij Groen, 2000. (Het boek is niet meer in de handel en wordt tegen betaling beschikbaar gesteld via het online leerplatform.)

CHRISTELIJKE ETHIEK

Studiepunten: 2

Studiejaar C (2024-2025)

Lesgever: Ruth Nivelde

Het vak 'Christelijke ethiek' wil een oriëntering bieden in de zoektocht naar het goede, als datgene wat God van ons vraagt. De zoektocht naar de precieze invulling hiervan is al zo oud als de mens zelf. We bekijken verschillende manieren om een ethisch probleem te benaderen, het karakter van God en onze relatie met hem, en hoe we de bijbel kunnen gebruiken bij ethische uitdagingen.

Verplichte Literatuur:

- Nullens, Patrick. *Verlangen naar het goede: bouwstenen voor een christelijke ethiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2006.

STUDIEDAG

Elk jaar in het voorjaar wordt een verdiepende studiedag georganiseerd. Omdat deze studiedag plaatsvindt in het kader van het diploma PEGO LG, zal steeds een thema gekozen worden dat aansluit bij het leerplan van de (tweede en) derde graad. Thema's die reeds de revue zijn gepasseerd zijn 'Armoede' en 'Het huwelijk onder spanning'.

De dag zelf staat echter open voor iedereen en wordt zo ingericht dat het ook aantrekkelijk is voor mensen die niet in het onderwijs staan. Als sprekers zoeken we steeds mensen met de nodige theologische bagage alsook praktijkervaring. De dag kan gevolgd worden op zichzelf of in combinatie met opdrachten.



OVERZICHT

De afstudeerrichting Kerkelijk Werk is bedoeld voor christenen die actief bij hun kerk of gemeente betrokken (willen) zijn. Het biedt een goede basis voor oudsten, diakenen en kringleiders. Wanneer je in deze richting het IBV met vrucht doorloopt, ontvang je een certificaat.

Jaar	Vak	STPNT
A. 2022-2023	Onderwijs in de gemeente	3
	Liturgie	3
B. 2023-2024	Pastoraat	3
	Migratie en de Kerk	3
C. 2021-2022	Gemeenteopbouw- en structuren	3
	Gezinsethiek	3
Subtotaal		18 (6/jaar)
TOTAAL	(met algemene gedeelte)	45 (15/jaar)

De vakken van deze afstudeerrichting kunnen ook gevolgd worden als **afzonderlijke modules** – elk semester wordt één module aangeboden. In iedere module zal aandacht zijn voor de theorie én de praktijk. Na het afronden van afzonderlijke modules ontvang je een creditbewijs.

De lessen verbonden aan de modules Kerkelijk Werk, worden op zaterdag gegeven, steeds van 09:00-11:00 (5 sessies per module).

DOELSTELLINGEN AFSTUDEERRICHTING KERKELIJK WERK

- De student beschikt over pastorale basisvaardigheden en kan die in het gemeentewerk toepassen.
- De student kan een Bijbelstudie en een preek verantwoord voorbereiden en doorgeven.
- De student kan samenkomsten, in kleine of grote kring, voorbereiden en daarin voorgaan.
- De student kan principes van leidinggeven in de gemeente aangeven en deze in bestaande situaties toepassen.
- De student kan binnen een theologisch kader kritisch nadenken over het thema migratie en leert een empathische houding aan te nemen in dit complexe en vaak gepolariseerde thema.
- De student kan een actieve rol nemen binnen zijn/haar kerkgemeenschap in het omgaan met vluchtelingen en migranten vanuit zowel de christelijke tradities als andere levensbeschouwingen.
- De student ontwikkelt een eigen ethische visie op westerse visies en beleving rond gezinsvorming en partnerrelaties, die hij/zij kan inzetten in de praktijk van pastoraat en gemeentewerk.

KORTE BESCHRIJVING OPLEIDINGSONDERDELEN

ONDERWIJS IN DE GEMEENTE

Studiepunten: 3

Studiejaar A (2022-2023)

Lesgever: Filip De Cavel

In deze cursus werk je stap voor stap toe naar het integreren, beoordelen, en voorbereiden van onderwijs in de gemeente met bijzondere aandacht voor de prediking. Hierbij worden ook homiletische modellen (kritisch) onderzocht. Behalve nadruk op de vormen en inhoud van het kerkelijk onderwijs, met bijzondere focus voor de prediking, is er ook gerichte aandacht voor de performance en de spiritualiteit van het kerkelijk onderwijs (Bijbelstudie, prediking, overdenkingen, ...). Van de cursist zal verwacht worden praktisch aan de slag te gaan m.b.t. het aanbieden van kerkelijk onderwijs. De digitale context waar heel wat kerken mee worden geconfronteerd, zal eveneens aan bod komen in deze cursus.

Verplichte Literatuur:

- de Leede, Bert, en Ciska Stark. *Ontvouwen: Protestantse Prediking in de Praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2017. ISBN: 978-90239-7013-2.

LITURGIE

Studiepunten: 3

Studiejaar A (2022-2023)

Lesgever: Jean-Claude Thienpont

In de christelijke samenkomst (of kerkdienst) krijgt de relatie tussen God en zijn volk een zichtbare, hoorbare en zelfs voelbare gestalte. Uitgaande van de Bijbelse principes worden in deze cursus gangbare praktijken en verschillende liturgische modellen onderzocht, met als doel kerkelijke werkers, waaronder voorgangers, dienst- en zangleiders, toe te rusten voor hun dienend, geestelijk leiderschap op dit vlak. Er is zowel een theoretische als een praktische component.

Verplichte Literatuur:

- Van de Poll, Evert. *Samen in de naam van Jezus: Over evangelische liturgie en muziek*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2009.

PASTORAAT

Studiepunten: 3

Studiejaar B (2023-2024)

Lesgever: Gerrit Houtman

In dit vak richten we ons op de diverse pastorale modellen met hun achterliggende visies en toetsen we deze vanuit de vijf stappen uit het Emmaüsmodel. We kijken naar de verschillende aspecten van het pastoraat en wat dit betekent voor de houding van de pastorale werker. Aan de hand van praktijkvoorbeelden kijken we naar de uitwerking hiervan in de pastorale werksituatie.

Verplichte Literatuur:

- Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.
- Gerrit Houtman, *Op weg met mensen: een kennismaking met pastoraat*. Bethesda, 2020.
- Meulen van der, H.C. *Liefdevol oog en open oor, handboek pastoraat in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2010 (herziene uitgave).

MIGRATIE EN DE KERK

Studiepunten: 3

Studiejaar B (2023-2024)

Lesgever: David Delameillieure i.s.m. Gave Veste

Globalisering heeft de wereld in de 21e eeuw totaal veranderd. De wereld is kleiner geworden en komt ook naar ons toe; een van de kenmerken van de nieuwe wereld is dat migratie voor niemand van ons nog ver van ons bed is. Wat betekent deze nieuwe realiteit voor de kerk in België? Hoe moeten we als christenen hier mee omgaan? Wat leert de Bijbel ons over migratie en hoe we moeten omgaan met de vreemdeling? In deze cursus komen

zowel de theorie over migratie als de doorleefde realiteit aan bod. We bekijken het onderwerp zowel op het macroniveau (migratie in België) als het microniveau: wat voor impact heeft het op mij en mijn lokale gemeente? Deze cursus wordt gegeven in samenwerking met Gave Veste, een organisatie die al 10 jaar christelijk werk onder vluchtelingen in Vlaanderen verricht, die de studenten ook een gelegenheid tot stage aanbiedt onder begeleiding van deskundigen.

Verplichte Literatuur:

- ➔ De Maeseneer, Y., *Christus in onze angst*, Tijdschrift voor Theologie 67 (herfst 2017) 3, 203-216 (beschikbaar op het OLP).
- ➔ Buitenwerf, R., *Ballingen, Buren en Buitenlanders*. Heerenveen: Uitgeverij NBG, 2007.

GEZINSETHIEK

Studiepunten: 3

Studiejaar C (2024-2025)

Lesgever: Gerrit Houtman

In gezinsethiek kijken we naar de ontwikkeling van de gezins- en partnerrelaties van de laatste eeuwen en wat dit betekent voor ons pastoraat vandaag. Hoe passen we de Bijbelse gegevens over huwelijk en gezin toe in de context van vandaag? Welke ethische modellen zijn hier het meest geschikt voor en welke vorm van begeleiding sluit aan bij de beleving van koppels en gezinnen nu? Ook de betekenis van seksualiteit(sbeleving), (gender)identiteit en de invloed hiervan op relatievorming komen aan bod.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.

GEMEENTEOPBOUW EN -STRUCTUREN

Studiepunten: 3

Studiejaar C (2024-2025)

Lesgever: Gottlieb Blokland en Herman Spaargaren

De student maakt kennis met de vraagstukken rondom het opbouwen van een kerkelijke gemeenschap. De cursus bestaat uit een algemeen-oriënterend en een praktijkgericht deel. In het oriënterende deel komen naast Bijbelse uitgangspunten en theologische begrippen verschillende historische benaderingen aan bod. In het praktijkgerichte deel wordt ingegaan op vragen rondom leiderschap, lidmaatschap en besluitvorming in het gemeentewerk.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Donders Paul Ch. En Ketelaar Jaap, *Gezond leiderschap in de Kerk. Voed en koester je kerkgemeenschap*. Hoornaar: Gideon, 2011.



OVERZICHT

Wie wil studeren aan het IBV om zich voor te bereiden op het PEGO kiest de richting Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs. Wanneer je in deze richting het IBV-traject met vrucht doorloopt, krijg je een diploma PEGO Basisonderwijs of PEGO Lagere graad. Het **diploma PEGO BaO** is het vereiste diploma om Godsdienstonderwijs te geven in het basisonderwijs en is voldoende geacht in de eerste graad secundair en tweede graad beroepsonderwijs; **het diploma LG** is voldoende geacht tot in de tweede graad secundair alsook de derde graad beroepsonderwijs. De lessen van deze afstudeerrichting worden jaarlijks gegeven.

Het overzicht beneden biedt het **modeltraject**. Door vrijstellingen of omwille van de persoonlijke omstandigheden van de student kan hiervan afgeweken worden, zolang de principes van volgtijdelijkheid worden gerespecteerd.

Voor het vak vakdidactiek en de stage worden geen vrijstellingen verleend, omwille van de specifieke context van het protestants-evangelisch godsdienstonderwijs.

VAN EEN DIPLOMA PEGO BAO NAAR PEGO LG

Studenten die in het verleden reeds een diploma PEGO BaO hebben behaald, en dit willen uitbreiden naar het nieuwe diploma PEGO LG, moeten daarvoor de volgende onderdelen volgen:

- ➔ Drie keer de jaarlijkse verdiepende studiedag volgen (i.h.k.v. het algemene gedeelte, zie pagina 4, 9);
- ➔ Het nieuwe vak “lesgeven in de hogere graad”;
- ➔ Een korte uitbreiding van de stage, in de 2^e en 3^e graad, voor 1 studiepunt (28 studiebelastingsuren).

			STPNT	
Jaar		Vak	BaO	LG
1e jaar	Sem A:	Algemene Didactiek	4	4
		Observatiestage	1	1
	Sem B	Pedagogiek	4	4
2e jaar	Sem A	Ontwikkelingspsychologie	4	4
		Participatiestage	2	2
	Sem B	Vakdidactiek	4	4
3e jaar	Sem A	“Lesgeven in de hogere graad”		5
	Sem B	Actieve stage	5	6
Subtotaal			24	30
TOTAAL		Met algemene gedeelte	51 (17/jaar)	60 (20/jaar)

DOELSTELLINGEN AFSTUDEERRICHTING GODSDIENSTONDERWIJS

- ➔ De student kan de ontwikkelingsstadia en de belangrijkste ontwikkelingsproblemen van kinderen en adolescenten weergeven.
- ➔ De student kan de voornaamste pedagogische en didactische principes toepassen op lessituaties in de verschillende onderwijsniveaus en – richtingen.
- ➔ De student kan een godsdienstles op school op een verantwoorde wijze voorbereiden en geven.
- ➔ De student kan het onderwijsprogramma van het protestants-evangelisch godsdienstonderwijs uitvoeren.

KORTE BESCHRIJVING OPLEIDINGSONDERDELEN

ALGEMENE DIDACTIEK

Studiepunten: 4

Studiejaar 1

Lesgever: Greet Gevaert

In het opleidingsonderdeel Algemene Didactiek wordt ingegaan op de verschillende componenten van het didactisch proces. De algemene didactiek wil door systematisch onderzoek de leerkracht helpen bij het lesgeven. Wanneer de leerkracht de principes van de algemene didactiek goed beheerst, zal zowel leerkracht als leerling daar baat bij hebben: de leerkracht kan zijn doelen beter realiseren; de leerling kan de leerinhouden gemakkelijker verwerken.

Na het afronden van dit opleidingsonderdeel heeft de student voldoende handvaten om de volgende functionele gehelen van het beroepsprofiel professioneel in te vullen: de leerkracht als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen, organisator, lid van een schoolteam, en lid van de onderwijsgemeenschap.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Standaert, R. , Troch, F., Peeters, I., & Stroobants, I. (2018). *Leren en onderwijzen: Inleiding tot de didactiek*. 7de editie. Leuven: Acco.

PEDAGOGIEK

Studiepunten: 4

Studiejaar 1

Lesgever: Talitha Verheye

In 5 lessen en a.d.h.v. werkstukken worden kort het onderwijssysteem in Vlaanderen en de plaats van het PEGO in het huidig onderwijslandschap, belicht. Daarnaast wordt uitvoerig ingegaan op communicatieve vaardigheden voor leerkrachten.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Van den Broeck, H. *Opvoeden in de klas, wegwijzer voor leerkrachten*. Tielt: Lannoo, 2018.

ONTWIKKELINGSPSYCHOLOGIE

Studiepunten: 4

Studiejaar 2

Lesgever: Dorothea Verheye

Door middel van 5 lessen en taken krijgt de student inzicht in de ontwikkelingspsychologie van de leerling.

Tijdens de lessen wordt er aandacht besteed aan de ontwikkelingskenmerken (en leefwereld) van de kleuter, het kind uit de lagere school en de adolescent. Als laatste wordt er een inleiding gegeven betreffende ontwikkelings- en leerstoornissen.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Craeynest, P. *Psychologie van de levensloop: inleiding in de ontwikkelingspsychologie*. (11de druk). Leuven: Acco, 2019.

VAKDIDACTIEK

Studiepunten: 4

Studiejaar 2

Lesgever: Gottlieb Blokland en Erika Voskuil

Dit vak biedt een introductie op het leerplan PEGO Lager Onderwijs en Lager Secundair Onderwijs (eerste graad Secundair Onderwijs, zowel A- als B-stroom en de tweede graad Beroeps Secundair Onderwijs) tegen de achtergrond van de ontwikkelingspsychologie en algemene didactiek. In de lessen wordt vanuit de grondslag van het leerplan (richtlijnen Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs), de principes van de didactiek en ontwikkelingspsychologie en de algemene doelstellingen voor LO en LSO de structuur van het leerplan uiteengezet. Hierbij wordt voor een belangrijk deel ingegaan op de specifieke leerplandoelstellingen die voor elke periode in het schooljaar zijn vastgesteld. In de lessen wordt besproken hoe deze leerplandoelstellingen op pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze in concrete lessen kunnen worden omgezet. Hierbij wordt ook aandacht gegeven aan de toepassing van het leerplan in het buitengewoon onderwijs en het onthaalonderwijs. Het vak wordt geëvalueerd op basis van één werkstuk: één voor LO of één voor LSO.

Verplichte Literatuur:

- ➔ Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.

LESGEVEN IN DE HOGERE GRAAD

Studiepunten: 5

Studiejaar 3

Lesgever: Greet Gevaert (titularis) e.a.

Dit opleidingsonderdeel biedt specifieke kennis, inzichten en vaardigheden aan die cruciaal zijn voor een leraar die lesgeeft binnen de 2e en/of 3e graad van het secundair onderwijs. Er wordt ingegaan op de ontwikkelingspsychologie van adolescenten, de leerplannen en de context van het PEGO. Ten slotte wordt er een studiedag ingericht waarin praktijkgericht aan de slag wordt gegaan met de theorie uit de colleges

Verplichte Literatuur:

- ➔ Leesbundel bij de cursus, beschikbaar op het OLP.
- ➔ Van Poucke, Joris. Hebben ze zin?: levensbeschouwelijke vakken in het onderwijs. Antwerpen; Apeldoorn: Garant, 2019.

STAGE I, II EN III

Studiepunten: 8/9

Studiejaar 1, 2 en 3

Lesgever: Katrijn Segers en Anton van der beek

De pedagogisch-didactische opleiding van de studenten wordt besloten met een stage, die deels bestaat uit een observatiestage (1 stpnt), een participatiestage (2 stpntn) en de actieve stage (5 stpnt voor PEGO-BaO 6 stpnt voor LO). De actieve stage betreft het zelfstandig voorbereiden, geven en evalueren van twaalf/veertien lessen in het protestants-evangelisch godsdienstonderwijs (PEGO). De stage kan in een jaar worden afgerond, maar ook worden gespreid over twee of drie jaar.

Inschrijven aan het IBV



1. VOORWAARDEN VOOR INSCHRIJVING

Om toegelaten te worden tot het IBV moet je over de juiste vooropleiding beschikken. Dit houdt minimum een diploma in van Algemeen Secundair Onderwijs, Technisch Secundair Onderwijs of Beroeps-secundair Onderwijs met een zevende specialisatiejaar.

Voor studenten uit Nederland geldt minimaal een Havo-opleiding of MBO-diploma.

2. AANMELDINGSPROCEDURE

Een student die zich wenst in te schrijven dient een **aanmeldingsformulier** in te vullen via onze website. Dit kan op eender welk moment in het jaar. Bij aanmelding wordt je gevraagd om het **inschrijfgeld** van 50€ te betalen.

Via het aanmeldingsformulier meld je je aan voor één van de twee **infodagen**. Het is verplicht om op één van deze momenten aanwezig te zijn.

In de regel schrijf je dus in vóór de tweede infodag in september, of voor de infodag van het tweede semester. Let op: in januari kan je enkel inschrijven voor de vakken die *starten* in het tweede semester. Op de infodag ontvang je alle nodige informatie om het jaar goed te starten. Het programma, het online leerplatform en de administratieve afspraken worden besproken. Ook wordt je individuele studietraject doorlopen (zie verder, pag. 24), en het studiecontract opgesteld. Het studiecontract wordt in overleg bepaald en vermeldt alle vakken waarvoor je bent ingeschreven, en waarvoor je examenrecht hebt.

Op de vooravond van het nieuwe academiejaar krijg je logingegevens voor het **Online Leerplatform**. Daar heb je alvast toegang tot de Ad Valvas, waar je de academische kalender, de studiegids, het onderwijsreglement e.d. kan terugvinden. Er is ook een digitaal klaslokaal voor elk vak te vinden.

Daarna maken we de **administratie** verder in orde. Uiterlijk op de tweede lesdag dient het studiecontract ondertekend aan de coördinator te worden

bezorgd. Na ondertekening van het studiecontract ontvang je van de boekhouding een factuur voor het resterende studiegeld.

3. STUDIEGELDEN

Iedere student betaalt € 50 inschrijvingsgeld plus het lesgeld. Het lesgeld bedraagt € 40 per studiepunt waarvoor je bent ingeschreven.

De factuur ontvang je van de boekhouding dient binnen twee weken te worden betaald, of er dient een afbetalingsplan te worden gestart.

Het afbetalingsplan moet worden afgesproken met de boekhouding, met het secretariaat in kopie. De laatste betaling volgens het plan moet gebeurd zijn voor de examens in juni.

Wanneer een student na een aanmaning factuur niet betaalt of het afbetalingsplan niet naleeft, kan hij/zij worden geschorst. Dit betekent dat de toegang tot het OLP wordt ontzegd en dat hij/zij niet kan deelnemen aan de lessen en/of de examens.

Studiegelden bij vroegtijdig stopzetten van de studie

Om de studie stop te zetten moet dit duidelijk, schriftelijk (per mail) worden gecommuniceerd aan de coördinator. De datum waarop deze schriftelijke stopzetting plaatsvindt geldt als datum voor het eventueel terugbetalen van studiegeld.

Het inschrijvingsgeld van € 50,00 is een bijdrage voor de administratie en wordt nooit terugbetaald. Wat betreft het lesgeld geldt het volgende:

- ➔ Wordt de studie stopgezet voor 31 oktober is 20% van het lesgeld verschuldigd.
- ➔ Wordt de studie stopgezet voor 31 januari is 60% van het lesgeld verschuldigd.
- ➔ Wordt de studie na 1 februari stopgezet is het volledige lesgeld verschuldigd.

4. MEELOOPDAGEN

Nog niet beslist? Je bent altijd welkom om eens een dagje te komen meelopen. Dat kan op iedere lesdag. Neem eventjes contact op met de coördinator om te bespreken wanneer een goed moment zou zijn.



1. REGLEMENTEN EN DOCUMENTATIE

Eens ingeschreven als student aan het IBV, zijn er nog een aantal documenten waar de student kennis van moet nemen. Al deze documenten zijn te vinden op de Ad Valvas van het OLP, in de documentenmap.

Bestuurlijke documenten/reglementen:

- **Onderwijs- en examenreglement**, zet uiteen hoe de examens georganiseerd zijn, wanneer een student al dan niet geslaagd is etc.
- **Intern reglement**, zet de werking van de vzw uiteen, o.a. de organisatie van de bestuursraden, de aanstelling van docenten etc.
- **Bibliotheekreglement**, het is verplicht het reglement van de bib te kennen om er gebruik van te mogen maken.
- **Geloofsbasis van het IBV**, die docenten dienen te onderschrijven en studenten te respecteren.

Dan zijn er ook nog een aantal documenten, bedoeld om de student zo goed mogelijk te begeleiden tijdens te studie:

- Richtlijn studielast;
- Richtlijn voor het indienen van werkstukken;
- Lesrooster en Academische Kalender;
- Veelgestelde vragen;
- Cursusbeschrijving per vak. Dit geeft een gedetailleerde inhoud van het vak. Eens gepubliceerd zijn deze bindend en worden wijzigingen enkel in overleg met de klas gemaakt.

Beneden wordt dieper ingegaan op deze documenten en andere bepalingen die de student dient te kennen en op te volgen.

2. HET ONLINE LEERPLATFORM

Het IBV beschikt over een online leerplatform. Via het online leerplatform streeft het IBV ernaar de administratie en communicatie zo vlot mogelijk te laten verlopen, alsook de papierberg te verminderen. Na de inschrijving krijgt de student hiertoe toegang. Het online leerplatform beschikt over verschillende functies:

- ➔ Elk vak heeft zijn eigen ruimte – een digitaal klaslokaal. Daar is per vak een uitgebreide cursusbeschrijving te vinden, alsook de PowerPoints en hand-outs van de colleges. Elk vak heeft zijn eigen mededelingenfunctie, forum en dropbox. Opdrachten indienen en feedback ontvangen verloopt via het OLP (en dus niet via mail.)
- ➔ Bij Ad Valvas is alle algemene informatie te vinden en worden de mededelingen van de administratie gedaan. Ook daar heeft de student zijn eigen dropbox voor individuele administratieve documenten.

De communicatie die iedereen aanbelangt dient zo veel mogelijk via het online leerplatform te verlopen. Zo zijn alle studenten op de hoogte wanneer er onduidelijkheden zijn:

- ➔ Heb je een algemene praktische, technische of administratieve vraag? Bekijk dan eerst het document 'Veelgestelde vragen'. In deze FAQ vinden jullie het antwoord op de meeste vragen die de coördinator doorheen de jaren is tegengekomen. Vind je het niet, of is het niet duidelijk? Stel je vraag dan via de forumfunctie "Vragen aan de Administratie" op de Ad Valvas van het online leerplatform.
- ➔ Heb je een vraag over een specifieke cursus? Stel deze dan via de forumfunctie "Vragen aan de lesgever" in de ruimte van de cursus op het online leerplatform.
- ➔ Wanneer je met een vraag zit die alleen jou aanbelangt, kan je natuurlijk nog steeds een email sturen.

3. MODELTRAJECT EN INDIVIDUELE PROGRAMMA

Studenten die het modeltraject volgen, zoals voorgesteld op pagina's 4, 10 en 15, kunnen de studie op 3 jaar tijd afronden. De student moet zich er wel bewust van zijn dat dit voor de richting kerkelijk werk 10,5 uur studiewerk (incl. de lessen) per week vraagt; voor de studenten godsdienstonderwijs 12/14 uur. Voor veel studenten is dit niet haalbaar, en wordt dus een aangepast programma opgesteld, dat de studie spreidt over 4, 5 of zelfs 6 jaar. De student dient in het bepalen van een individueel programma eerst zelf na te denken over hoeveel tijd hij/zij kan spenderen aan de studie. We zoeken er namelijk naar om een haalbaar programma op te stellen dat dan ook met voldoening kan afgerond worden, zodat de student gemotiveerd blijft om de studie af te ronden. Vervolgens wordt het individuele programma opgesteld in overleg met de coördinator, je kan hier steeds contact over opnemen.

4. VRIJSTELLINGEN

Het is mogelijk aan het IBV vrijstelling te krijgen op basis van eerder behaalde vakken. In het *Onderwijs- en Examenreglement* staat daarover:

“Vrijstellingen worden door de onderwijscommissie verleend voor opleidingsonderdelen die men tijdens een vroegere opleiding al met gunstig resultaat heeft gevolgd. Dit opleidingsonderdeel moet bij benadering hetzelfde niveau, ongeveer dezelfde doelstellingen en dezelfde omvang hebben gehad.

Alhoewel het IBV zich wil inzetten om haar onderwijs te optimaliseren met het oog op de noden van de individuele student (cf. art. 2), zijn vrijstellingen steeds als een gunst voor de student te beschouwen, niet als een recht.” (Art. 14)

Een vrijstelling wordt aangevraagd bij aanmelding of herinschrijving. De aanvraag dient te worden gestaafd door creditbewijzen. De onderwijscommissie beslist hierover in het eerstvolgende overleg na aanvraag. Totdat de vrijstelling verleend is, is de student nog deelnemer van het vak en wordt hij/zij dus geacht daar aanwezig te zijn.

5. RICHTLIJN STUDIELAST

Om je individuele programma te kunnen opstellen, maar ook voor een goede studieplanning, is het belangrijk het systeem van studiepunten en studielast te kennen.

De hoeveelheid werk die verwacht wordt van een vak wordt bepaald door het aantal studiepunten. Het aantal studiepunten wordt vertaald naar *studiebelastingsuren*; 1 studiepunt houdt gemiddeld 28 uren werk in. Dat wil dus zeggen dat voor een vak van 3 studiepunten, 84 uur werk verwacht wordt (studiebelastingsuren).

De lesgever geeft in zijn cursushandleiding een zo duidelijk mogelijk overzicht van hoe de studiebelastingsuren (incl. lessen) moeten worden besteed. De student mag verwachten dat de werklast per vak de norm niet overschrijdt en heeft het recht onregelmatigheden te melden aan de coördinator.

Voor een meer gedetailleerde uitleg alsook voorbeelden, zie het document *Richtlijn Studielast* te vinden op het online leerplatform en op de website.

6. STUDIEBEGELEIDING EN RICHTLIJNEN WERKSTUKKEN

Er worden aan het IBV 3 keer per jaar workshops “studiemethoden” aangeboden. Voor eerstejaarsstudenten zijn deze workshops verplicht, tenzij de student reeds een hoger onderwijsdiploma op zak heeft. Voor alle andere studenten zijn de workshops van harte aanbevolen. De workshops gaan over studieplanning, het schrijven van opdrachten en het gebruik van de bib, les- en leesnotities maken en actief studeren.

Ook is de studiebegeleider in beperkte mate beschikbaar om feedback te voorzien op jullie werk. Indien een student van deze studiebegeleiding gebruik wil maken, wordt het wel verondersteld dat de student ook deelneemt (of eerder deelgenomen heeft) aan de plenaire studiebegeleiding, i.e. de workshops.

Naast de inhoud van de workshops zijn er ook de *richtlijnen voor het indienen van werkstukken*. Dit document zet uiteen wat in verschillende

soorten opdrachten verwacht wordt, geeft algemene richtlijnen voor correct indienen van werkstukken en leer de student hoe plagiaat te vermijden.

7. LESROOSTER EN ACADEMISCHE KALENDER

Het lesrooster en de academische kalender worden aan studenten en docenten beschikbaar gesteld via het online leerplatform. Eens gepubliceerd worden hier in de regel geen wijzigingen meer in aangebracht. Op de academische kalender staan alle activiteiten en deadlines van het IBV opgesomd, op het lesrooster kan je meer specifiek zien wanneer welke vakken aan bod komen.

8. COMMUNICATIE

De coördinator is bereikbaar voor alle praktische, administratieve en technische vragen.

Wanneer je met een vraag of probleem zit dat je op de onderwijscommissie wil laten bespreken, dan doe je dit via de coördinator. Zij zorgt er voor dat het op de agenda komt te staan. De onderwijscommissie vergadert gedurende het academiejaar maandelijks.

De coördinator is tevens ombudsman wanneer er problemen zijn met individuele cursussen. In geval met problemen bij vakken waarin de coördinator zelf als lesgever betrokken is, treedt de directeur op als ombudsman.

De emailadressen van de lesgevers zijn te vinden op het online leerplatform.

9. BIBLIOTHEEK

Met zijn studentenkaart kan de IBV terecht in de ETF bibliotheek. De uitleentermijn voor IBV studenten is zes weken, zodat je steeds tijdig de geleende boeken kan terugbrengen. Je kunt daarna je boek nog vijf keer verlengen als het niet gereserveerd is.

Je kunt ook gebruik maken van de kopieermachine in de bibliotheek. Je kunt

daar inloggen door jouw bibliotheekcode te gebruiken. Die staat op de achterkant van je studentenkaart. Printen kost momenteel 8 eurocent per kantje (zwart-wit). Als je gekopieerd hebt, geef je het aantal kantjes door aan de baliemedewerker van de bibliotheek. Je ontvangt later een factuur per e-mail.

Instructies en regels met betrekking tot het gebruikmaken van de bibliotheek zijn terug te vinden op het online leerplatform. Lees deze goed door.

10. ENKELE HUISREGELS

- ➔ Meld je af wanneer je niet naar de les kan komen, via de forumfunctie van het vak op het online leerplatform.
- ➔ Weet dat wanneer een student meer dan 25% van de lessen *onwettig* afwezig is geweest, het examenrecht voor dat vak vervalt.
- ➔ Verdere vragen over een gemiste les, stel je *eerst aan je medestudenten*, en indien nodig aan de lesgever, via de forumfunctie van het vak. De hand-outs en ppts zijn via het Online Leerplatform te raadplegen.
- ➔ Probeer op tijd in de lessen te zijn.
- ➔ Het IBV is een interkerkelijke opleiding. Uiteenlopende meningen over allerhande onderwerpen zijn niet ongebruikelijk. Van de student wordt verwacht dat hij/zij op een respectvolle wijze met deze diversiteit kan omgaan.



Instituut voor Bijbelse Vorming



St. Jansbergsesteenweg 95-97

3001 Leuven

Tel. 016/200895

secretariaat@ibvleuven.be

www.ibvleuven.be



**Kerkelijk
Werk**



**Godsdienst
Onderwijs**

